

Wilmsonn

Albert van der Kaap

Typ in een zoekmachine de naam Wilmsonn in en de eerste treffers hebben bijna allemaal betrekking op Jan Wilmsonn Kymmell. Niet vreemd als je weet dat hij ook bekend staat als simpelweg 'Kymmell', dat soort kwalificaties is alleen voorbehouden aan 'grote' mannen.¹ Geboren op Overcinge in Raalte, kwam hij later in het bezit van de havezate Mensinge in Roden. De naam 'Wilmsonn' ontleende hij aan zijn oma Susanna Christina Wilmsonn, die een huwelijk aan ging met Wolter Kymmell.

Over de voorouders van Susanna Wilmsonn is, op internet, weinig informatie beschikbaar. Zij stamt uit een Duitse familie, die op enige moment, naar het schijnt, vertakt is naar Polen, Engeland en dus Nederland.² Een van hen verbleef tijdens de inval van Bernard van Galen in de jaren zestig en zeventig van de zeventiende eeuw als kapitein in Hollandse krijgsmacht.

In dit artikel gaat het over Frederik Willem Wilmsonn en zijn nazaten en hun relatie met de familie Sichterman.

Hilleke Noorthoorn

Hilleke Noorthoorn werd gedoopt op 12 mei 1595 in Emden en stierf op 27 mei 1655 in Groningen. Zij was een dochter van burgemeester Jan Noorthoorn en Tateke/Taetke Straatholt,³ en trouwde met Hieronymus Isbrants (burgemeester/stadssyndicus⁴), doctor in de beide rechten.

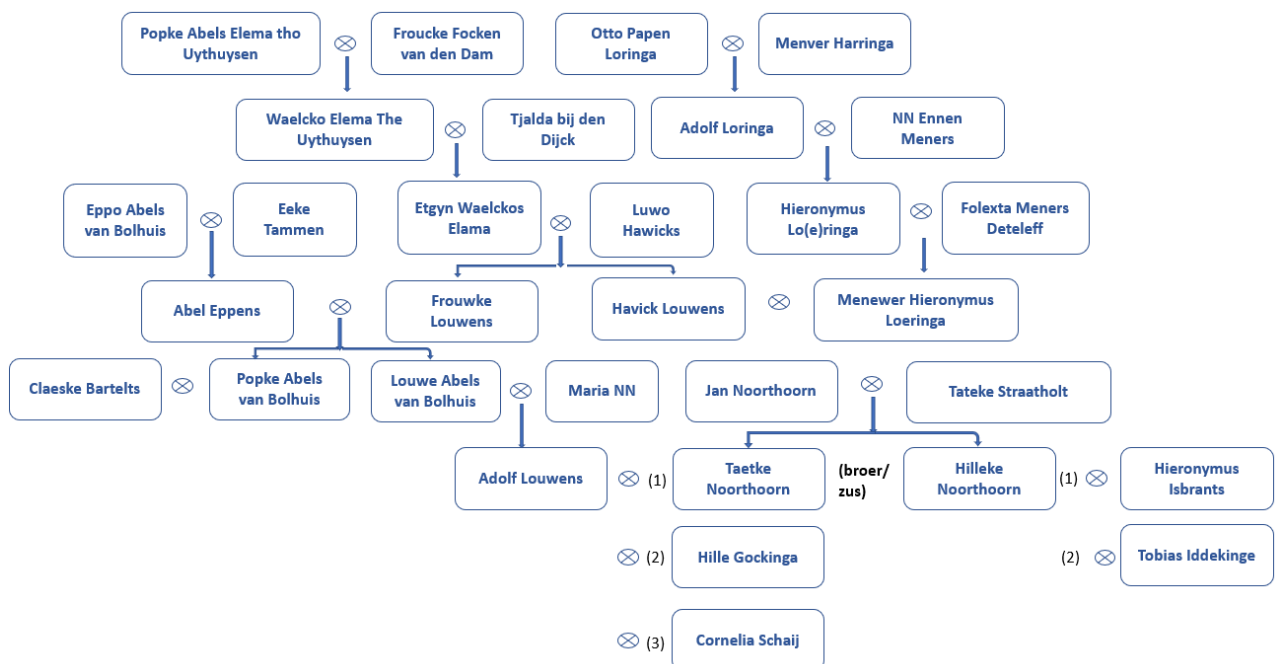
¹ Over Wigbold van Ewsum, heer van Nienoord werd vaak alleen gesproken als 'Nienoord'.

² J. W. Kymmell van Mensinge zegt in het Algemeen Nederlandsch Familieblad, 1885: *'Volgens de aantekeningen betreffende de familie van Iddekinge wordt bovengenoemde F.W. Wilmsonn een Roomsche Engelsch heer genoemd; volgens opgaven van leden van het geslacht Sichterman te Groningen en Zwolle wordt hij echter een Pool genoemd.'*

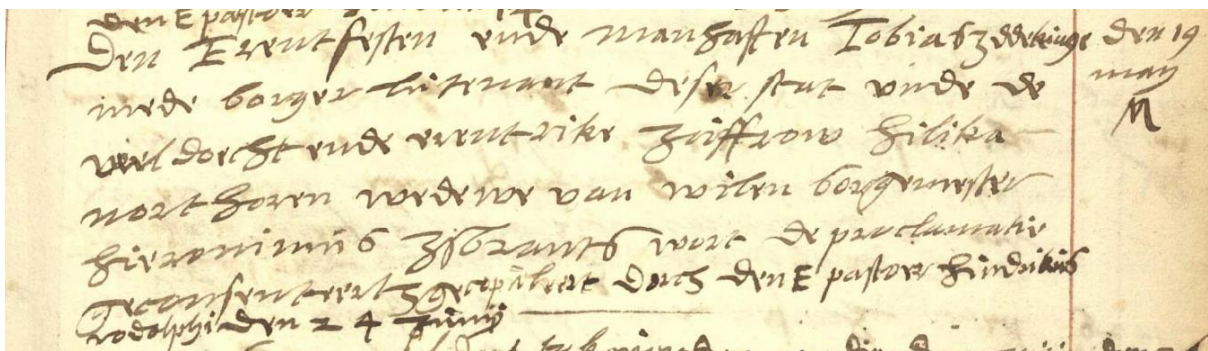
³ J.W. Kymmell van Mensinge: <https://bit.ly/3NcpFER>

⁴ <https://bit.ly/41SI27G> en <https://www.openarch.nl/gra:b2b2c838-3abd-6fc8-c9c6-85e32890813d/nl> .

Hieronymus was lid van de Generaliteitskamer in Den Haag, namens Groningen was hij een van de gecommitteerden van de Staten-Generaal bij de synode van Dordrecht in 1618/1619. Hij was een van de 'politiquen, die uut de Stadt Groeningen ende Ommelanden' te Dordt verschenen (Wagenaar, L.H. (1904). Het leven van graaf Willem Lodewijk, een vader des vaderlands, 'Uz heit').

Hilleke hertrouwde op 24 juni 1627 in Groningen met Tobias van Iddekinge, zoon van Luitje van Iddekinge en NN Hiddingh, die eerder, op 9 december 1610 in Groningen, getrouwd was met Judith Dutrieux, geboren in 1582 in Wijk bij Duurstede, overleden na 6 maart 1620 en voor 20 juni 1622 in Groningen, dochter van Vincent Dutrieux en Adela Gruiter.⁵ Tobias en Judith bezaten een hof achter een huis aan de Visscherstraat in Groningen.

Uit het huwelijk van Hieronymus Isbrants em Hilleke Noorthoorn:

Susanna Isbrants, die trouwde met Frederik Willem Wilmsonn (hij wordt soms een Rooms Engels heer, dan weer een Pool genoemd) op 1 augustus 1657 (ondertrouw) met kolonel Nicolaus Mussij, ook Diego Massi genoemd; hij zou een Spanjaard zijn.

⁵ <https://home.kpn.nl/vos00546/iddeking/iddeking.htm>. Mogelijk had Judith twee zussen, Anna, getrouwd met François le Meer (?) en Katharina, getrouwd met Rudolf Spiering van Well. https://www.hogenda.nl/wp-content/plugins/hogenda-search/download_attachment.php?id=9628&type=loanroom

Uit het huwelijk met Frederik Willem Wilmsonn:

- Hieronymus Wilmsonn, geboren in Duitsland. Hij trouwde met Gesina Elizabeth Boekhorst/Boekholt, geboren in 1655 in Groningen, overleden op 29 oktober 1693, dochter van Johannes Aloysius Boeckhorst en Anna Veelker. Uit dit huwelijk:
 - Susanna Christina Wilmsonn, gedoopt op 14 januari 1676 in Groningen, overleden op 12 september 1755 in Havelte. Zij trouwde met Wolter Kymmell.
- Helena Wilmsonn. Zij trouwde op 3 juni 1685 met kolonel Johan Albert Sichterman, geboren rond 1656, overleden rond 1708. Hij was brigadier en gouverneur van Oudenaerde en schulte van Havelte.⁶
- Susanna Wilmsonn. Zij trouwde op 12 januari 1684 met Jacob Groothuys.

Uit het huwelijk van Hilleke op 24 juni 1627 in Groningen met Tobias van Iddekinge, zoon van Luitje van Iddekinge en NN Hiddingh, die eerder, op 9 december 1610 in Groningen, getrouwd was met Judith Dutrioux, geboren in 1582 in Wijk bij Duurstede, overleden na 6 maart 1620 en voor 20 juni 1622 in Groningen, dochter van Vincent Dutriux en Adela Gruiter:

- Judith van Iddekinge. Zij trouwde (ondertrouw op 5 juni 1652 in Groningen) met Arnoldus Ludolphus Gockinga, overleden op 26 mei 1686, zoon van Ludolphus Henrici en Helena Gockinga. Arnoldus was officier, commandant van Emden en voorzitter van de krijgsraad. Hij was luitenant, majoor en kolonel onder Eppo Gockinga en Wigbolt Broersma. Hij wordt opgevolgd door Jacob Groothuys.⁷

Taetke Northoorn, een zus van Hilleke, trouwde met Adolph Louwens, geboren in 1600 als zoon van de eerste predikant van Loppersum Leo Abels (geboren rond 1563 in Wirdum en waarschijnlijk overleden in 1611) en kleinzoon van de eigenerfde boer en kroniekschrijver Abel Eppens. Hij studeerde filosofie aan de Universiteit van Groningen en daarna rechten aan de Universiteit van Leiden. Louwens begon zijn carrière in 1625 als secretaris van de Ommelanden. Vervolgens werd hij secretaris van de Hoge Justitiekamer van Stad en Lande. Ook was hij curator van de Universiteit van Groningen. Later werd hij raadsheer, lid van de Raad van State en gedeputeerde van de Staten voor de stad Groningen. Nadien bekleedde hij het burgemeesterschap van Groningen gedurende negen jaar. Hij overleed op 30 april 1668 in Groningen

⁶ Zie het artikel over Sichterman.

⁷ <https://docplayer.nl/108550323-Officieren-regiment-oranje-stad-en-lande.html>

Susanna Wilmsonn, dochter van Hieronymus Isbrants en Hilleke Noorthoorn

De Gronings/Friese dichters Titia Brongersma (ca 1650 – ca 1700), dochter van Bronger Wijtses, chirurgijn, en Aeltien Koertsdochter, maakte een huwelijksgedicht voor Jacob Groothuys en Susanna Wilmsonn⁸:

Wie helpt me nu een Throon van Bloemen vlegten
Of een festoon van 't alder geurigst Cruyt,
Om in de Bruylofst zaal die op te regten
Tot pronksel van de Bruydegon, en Bruyt.

Wijl Wilmsonn heeft, door smekende gebeden
Haar Hert, (: dat ijsig kout te vooren scheen :)
Door Groothuys Tover-taal, doen overreden
waar mee al 't leet ten eene maal verdween.

Nu Dafne heeft haar Lauweren geschonken
Aan febus, die niet meer van pijnen klaagt
En hem begloort met kuyse Ooge lonken
Wanneer hy haar om weder Liefde vraagt

Gy nimfies die beroemt in aardigheden
U hout altoos ten voordeel op geciert
Coom wilt met my de feest vloer overtreden
Waar men de Sitplaats van de Bruyt beswiert.

Schoon d'aard' die nu beschorst leyt, en bevrozen
(Dat puyk Beelt, vol van Deugt en, held're glans)
Niet kan beschenken met een Reex van Rosen
Soo strik haar dan van Maagdepalm, een Crans:

Pluk Mirthe Blaen, bepruyk haar bruyne Lokken
Hegt op'er-kruyn, het Lieflijk winter groen
Schoon Boreas u dreygt met kille vlokken
Wilt daarom evenwel upligt voldoen.

En aan den longe Mars, sijn Venus schenken,
Wanneer hy eyst dat uytgelesen pant
Die hem doet in haar zede stroomen drenken
Wijlhy, tot haar, in Reyne liefde Brant.

Die hem de Borst doet als een Etna blaken
Als hy een Kussie van haar Rosemont

⁸ Uit Miller, E. (2020). *The Swan of the Well by Titia Brongersma*. Zie ook: <https://bit.ly/42u7Mpx>

Af lept, en wenst wel duysent te ontschaken
Soo maar dat willen, in haar wil, bestont.

Ick sal terwijl haar wensen Heyl, en Zegen
Met vrede op gevult. en dat voortaan
Een Nectar vloed haar beyde over Reegen,
En dat haar Echte Bant nooyt werd' ontdaan.

Bruiloftsgedicht van Titia Brongersma voor Susanna Wilmsonn

IK offer dan dees rijmeloose sängen
Aan u die my daar toe soo vast verbindt
Door d'Eer die ik heb van u deugt ontfangen
Dat sig mijn hert daar in begraven vindt.
Daar siet ge dan mijn Swaan voor windt af drijven,
En swabbren op het nat van Grunoos Bron
Daar het sijn dienst aan biet, en wenst te blijven
In het geheugen van haar Willemsonn.
Het Beestje swiert op kronkelende baren
Om metter haast u Oever te betreen,
Het komt met vlijt op't roey-tuyg aangevaren,
En streeft voor by den Helsen giftbeek heen,
Waar het een Bruylofts Liedt komt op te sängen
Voor d' Nimfe-schaar uyt lust en vrolijkheyt,
Waar het sijn tonen doet door wolken dringen
Daar 't heeft alree sijn wieken uyt gespreyt
Om met Eerbied de wonderen te quelen
Van dien: die 't Swaantje gaan haar gonsten delen.

Miller⁹ voegt er in een noot, met naar het lijkt een satanisch genoeg, aan toe dat Brongersma
blijkbaar niet op de hoogte is van het feit dat de relatie tussen Venus en Mars een overspelige was.

Susanna Wilmsonn, echtgenote van Jacob Groothuys, moet op enig moment ook zelf wat poëzie aan
het papier hebben toevertrouwd, want de dichteres Titia Brongersma spoort haar aan om hoger te
klimmen op de dichtberg Parnas en te drinken uit de Groningse dichtersbron. Helaas is hier niet van
overgeleverd.¹⁰

Brongersma en het hunebed

Behalve als dichteres, werd Titia Brongersma ook bekend om haar onderzoek naar
hunebedden. De aanleiding was een bezoek aan Jan Laurens Lenting(h), "schulte" van Borger
in Drenthe met Pinksteren 1685. Ze liet in juni van dat jaar in Borger een groot hunebed
opgraven. Het was het eerste (vastgelegde) veldonderzoek van een Nederlands hunebed.

⁹ Miller, E. (2020). *The Swan of the Well by Titia Brongersma*.

¹⁰ Jeu, A. de (2000). 't Spoor der dichtersessen'. *Netwerken en publicatiemogelijkheden van schrijvende vrouwen in de Republiek (1600-1750)*.

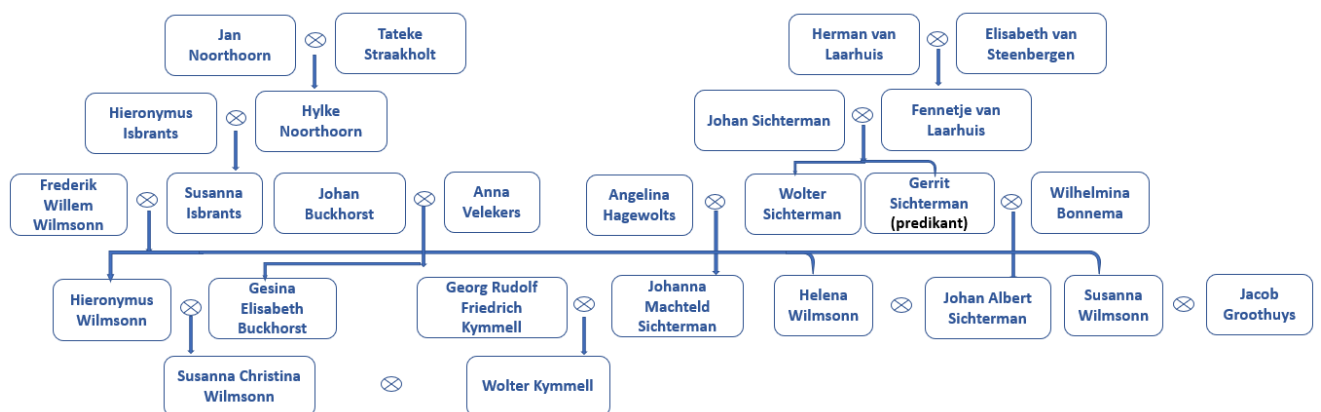

De Groningse arts, oudheidkundige en dichter Ludolph Smids deed verslag van haar opgraving in zijn Schatkamer der Nederlandse Oudheden (1711).¹¹

Susanna Christina Wilmsonn

Susanna Christina Wilmsonn was een dochter van Hieronymus Wilmsonn en Gesina Elizabeth Boekhorst/Boekholt. Zij werd gedoopt op 14 januari 1676 in Groningen en overleed op 12 september 1755 in Havelte. Zij trouwde met Wolter Kymmell, gedoopt op 26 augustus 1681, overleden op 18 september 1746 in het huis Overcinge en Havelte. Hij was schulte van Rolde en lid van Gedeputeerde Staten van Drenthe.¹²

Wolter Kymmell was een zoon van Jurgen/Georg Rudolph Kymmell en Johanna Machteld Sichterman. De tante van Susanna, Helena Wilmsonn, trouwde op 3 juni 1685 met kolonel Johan Albert Sichterman (brigadier en gouverneur van Oudenaerde en schulte van Havelte¹³), geboren rond 1656, overleden rond 1708. Johan Albert was een neef van Johanna Machteld.

¹¹ https://nl.wikipedia.org/wiki/Titia_Brongersma

¹² Zie voor hun nazaten: <https://www.genealogieonline.nl/stamboom-ocken/I16481.php>

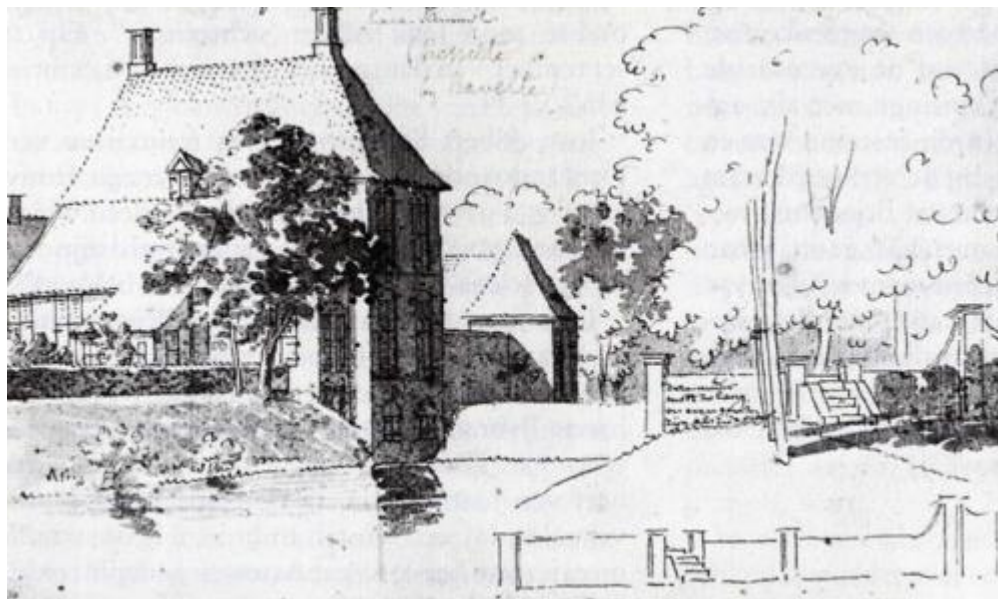
¹³ Zie het artikel over Sichterman.

Overcinge

Ergens tussen 1673-1687 kocht Wilhelmina Bonnema, weduwe van Gerhardus Sichterman van Hubert Struuck het goed Overcinge, een leen van het huis Putten bij Elburg en gelegen aan de rand van Havelte.¹⁴ De familie Struuck had hier generaties lang gewoond. In 1683 deed de Etstoel van Drenthe uitspraak in een proces dat schulte (van Havelte) Johan Albert Sichterman had aangespannen tegen de crediteuren van kapitein Hubert Struuck over vermindering van de koop prijs van het huis Overcinge in verband met de leenroerigheid daarvan.

Wilhelmina verkoopt op 26 april 1687 het huis aan haar oudste zoon Johan Albert Sichterman en zijn vrouw Helena Wilmsonn. Op 26 september van dat jaar wordt Johan ermee beleend, Helena wordt er vervolgens. Na de dood van haar man, op 7 oktober 1709 mee beleend.¹⁵

In 1714 doen Harmen Sichterman en zijn vrouw hun aandelen over aan neef Jan Sichterman en zijn vrouw Johanna IJsbrants in Overcinge. Jan was rentmeester van Assen en lid van Gedeputeerde Staten.

Overcinge in 1732; tekening van Cornelis Pronk.

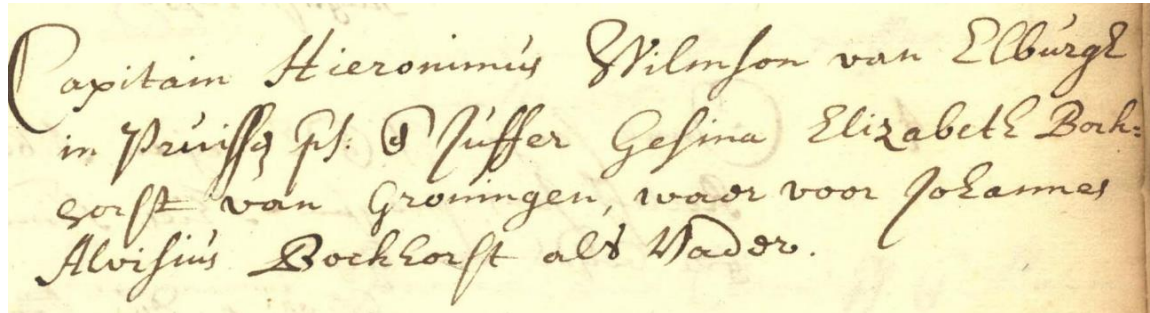
Onder protest doen de erfgenamen van Johan Albert en Helena het huis rond 1717 over aan Johanna IJsbrants die dan weduwe is van Jan Sichterman. Johanna verkoopt het huis op 3 juni

¹⁴ Uitgebreid artikel over Overcinge: https://www.wikitree.com/wiki/Space:Huis_Overcinge.

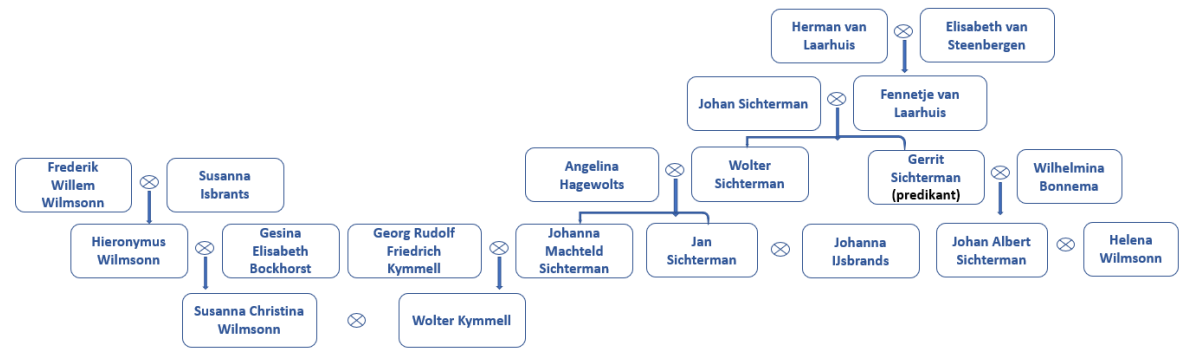
¹⁵

<https://www.archieven.nl/nl/zoeken?mivast=0&mizig=210&miadt=34&miaet=1&micode=0607&minr=857514&miview=inv2>

1717 aan majoor Frans Willem Carpenter¹⁶ en in 1720 wordt Overcinge verkocht aan de Drentse gedeputeerde Wolter Kymmell, die op 15 juni 1710 trouwde met Susanna Christina Wilmsonn, geboren in de Guldenstraat in Groningen, gedoopt op 14 januari 1676 in de Aa-Kerk in Groningen, dochter van Hieronimus Wilmsonn (van Elburgh in Pruisen) en Gesina Elisabeth Bockhorst (dochter van Johannes Aloisius Bockhorst) die op 24 juli 1675 trouwden in Groningen.¹⁷

Capitain Hieronimus Wilmson van Elburgh
in Pruisse pt. t'uffer Gesina Elizabeth Bockhorst
van Groningen, waer voor Johannes
Alvisius Bockhorst ald' Vader.

16

https://www.drentsarchief.nl/onderzoeken/archiefstukken?option=com_maisinternet&mivast=34&mizig=210&miadt=34&miaet=1&micode=0607&minr=858114&miview=inv2&milang=nl

¹⁷ De Nederlandsche Leeuw, 1902 en <https://nl.wikipedia.org/wiki/Overcinge> en

<https://www.archieven.nl/nl/zoeken?mivast=0&mizig=210&miadt=34&miaet=1&micode=0607&minr=857514&miview=inv2>